

Ruimte voor Talent en Ondernemen

Coalitieakkoord 2010 – 2014

Rotterdam

PvdA, VVD, D66, CDA

29 april 2010

RUIMTE VOOR TALENT EN ONDERNEMEN

Rotterdam is de stad van de toekomst. Een stad voor iedereen. Ze biedt elke dag nieuwe kansen voor vele Rotterdammers, waarvan sommigen nieuw zijn in de stad en anderen al vele generaties aan de stad zijn verbonden. In Rotterdam kijken we samen vooruit naar de toekomst en grijpen die met beide handen aan. Trots als wij zijn op onze stad en haar haven. Betrokken als wij zijn bij onze wijken. Dat geldt juist in deze economisch minder goede tijden. Als coalitie hebben wij vertrouwen in de nuchterheid, de kracht, het talent en de verbondenheid van alle Rotterdammers. Wij nemen Rotterdammers mee bij het aangaan van de uitdagingen voor de stad. Wij bieden een programma gericht op een - in alle opzichten - gezonde toekomst van de stad.

In het voorliggende akkoord kiest de coalitie voor zes speerpunten:

- investeren in het talent van elke Rotterdammer door onderwijs, werk en sport,
- duurzame economische groei en ontwikkeling,
- een veilige, schone en mooie stad,
- financiële degelijkheid, scherpe keuzes in de noodzakelijke bezuinigingen,
- de basis op orde, gericht op een excellente uitvoering,
- en een andere bestuursstijl tussen college en raad en grote betrokkenheid van burgers en ondernemers.

Op 3 maart 2010 vonden de verkiezingen plaats voor de gemeenteraad van Rotterdam. Na het houden van hertellingen stelde de voltallige gemeenteraad op 17 maart de verkiezingsuitslag vast. De nieuwe gemeenteraad van Rotterdam werd twee dagen later geïnstalleerd. In de verkiezingstijd werd weer eens duidelijk dat onze stad vele gezichten en groepen kent die niet altijd met elkaar verbonden zijn. De coalitie heeft zichzelf de opdracht gegeven om de verbinding weer te maken. Dit komt tot uitdrukking in de gemaakte keuzes en in de beoogde werkwijze. Rotterdam heeft een geschiedenis van slagvaardige colleges. Het eerste college van deze nieuwe eeuw richtte zich met succes op veiligheid, het daarop volgende college voegde daar succesvol de sociale agenda aan toe. Wij zetten de ingeslagen weg voort en voegen daar een duurzaam-economische agenda aan toe, met het oog op het ontwikkelen van Rotterdam en de Rotterdammers.

Wij investeren in talent. Wij willen dat alle Rotterdammers zich blijven ontwikkelen. Want in een kenniseconomie houdt leren nooit op. Wij zijn en blijven ambitieus, met de stad en elke Rotterdammer. Terwijl de rest van Nederland vergrijsst, verjongt Rotterdam. Dit biedt kansen voor de stad en voor de jongeren zelf. Door in te zetten op talent willen we onnodige verschillen in opleiding, door bijvoorbeeld sociaal economische herkomst, verkleinen. Ook willen we relevante verschillen vergroten, zodat talent toptalent kan worden. Sport, werk en de Nederlandse taal zijn essentiële voorwaarden voor talentontwikkeling. Onze ambitie van talentontwikkeling kan samen komen in het Stadionpark en bij het

WK voetbal. Maar wij blijven realistisch; dit kan niet zonder de noodzakelijke bijdrage van Rijk en bedrijfsleven.

Rotterdam biedt ruimte voor ondernemers, met aandacht voor duurzaamheid en innovatie. Een wereldstad met een wereldhaven en een goed vestigingsklimaat voor wereldwijde ondernemingen, maar net zo bereikbaar voor ondernemende Rotterdammers. Vanuit de gemeente vraagt dat om heldere dienstverlening met eenvoudige procedures en het terugdringen van kosten, zoals precariorechten voor gevelreclame en kleine terrassen. Maar van ondernemers mag ook iets gevraagd worden. Wij verwachten een meer actieve deelname van bedrijven in de duurzame toekomst van de stad. Samen met de haven en het bedrijfsleven zetten wij het Rotterdam Climate Initiative voort. Zo kiezen wij voor en investeren wij samen in een gezonde stad.

Wij handhaven veilig, schoon en heel als prioriteit. Want veiligheid is een kerntaak van de overheid. En het Rotterdams veiligheidsbeleid werkt. Wij onderschrijven het meerjaren actieprogramma veiligheid 2010-2014. We houden daarmee onverkort vast aan een krachtige inzet op het handhaven van de veiligheid in onze stad. Veiligheid begint immers bij het voorkomen van onveiligheid. Tegelijkertijd zetten we in op de bestrijding van ernstige vormen van criminaliteit, zoals overvallen. Ondanks dreigende nationale bezuinigingen willen wij in Rotterdam geen concessies doen op recherche, opsporing, politie-interventies, bijvoorbeeld bij uitgaansgeweld en politie op straat. Vrijheid bestaat bij het stellen van grenzen. De inzet van politie bij evenementen is niet onuitputtelijk en moet daarom afgezet worden tegen de maatschappelijke lasten en baten. De politie hoort ook in de wijk om samen met bewoners de wijk leefbaar en veilig te maken. Ook gebiedsmanagers en opsporingsambtenaren van stadstoezicht hebben hierbij een rol. Wij voeren daarnaast wijkconciërges in, om een extra bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van wijken. Zij kunnen mensen en initiatieven verbinden om fatsoen terug te brengen daar wat dat nodig is. Overlast rond horeca en coffeeshops en overlastgevende Rotterdammers (zoals burenterreur) zal actief worden bestreden. Wij investeren in het groener maken van de buitenruimte om mensen in de wijk te motiveren om te behouden wat waardevol is. Dit moet leiden tot veilige, kindvriendelijke wijken met een menselijke maat.

Financiële degelijkheid. De coalitie zal voor een financieel gezonde toekomst hard ingrijpen in de meerjarenbegroting. Dit zal niet gaan zonder besparingen en gevolgen voor bestaande subsidiestromen. Elke Rotterdammer zal dat helaas merken. Wij maken scherpe keuzes en zorgen voor meer kwaliteit. Er zullen alleen nieuwe beleidsinitiatieven worden genomen voorzover nodig voor de uitvoering van dit coalitieakkoord. We kiezen voor minder ambtenaren op beleids-, ondersteunende of managementfuncties.

Basis op orde. We starten het akkoord met een aantal basisvoorwaarden voor de Rotterdammer; veiligheid, huisvesting, gezondheid, welzijn en maatschappelijke ondersteuning horen bij de basis. Wij maken in het kader van gebiedsgericht werken heldere uitvoeringsafspraken met deelgemeenten. De samenwerkingsafspraken worden opgenomen in bestuursakkoorden.

Wij gaan uit van een positieve toekomst voor Rotterdam; wij hebben vertrouwen in de kracht van de stad. Door ons te concentreren op de uitvoering, versterken we lopende initiatieven zoals de Stadsvisie en de ontwikkeling van de Stadshavens. We maken hierbij gebruik van de gebiedsmanagers. Wij zetten in op specifieke bouw van woningen voor (hulpbehoevende) ouderen, gehandicapten, gezinnen en jonge hoogopgeleiden. De verhouding goedkope en (middel-)dure woningen willen wij omdraaien naar 40%-60%.

Dit alles doen wij in dialoog met de Rotterdammer. Wij hanteren een open bestuursstijl.

Wij staan voor een cultuur van samen doen. Enthousiasme en betrokkenheid van burgers gaan we meer benutten. We doen een groter beroep op de verantwoordelijkheid van de Rotterdammer. Wij willen dat het college de volledige gemeenteraad meer ruimte geeft om de kaders van beleid vast te stellen. Hetzelfde geldt voor de inwoners, ondernemers en strategische partners. Zij krijgen via bestaande en nieuwe instrumenten meer mogelijkheden om mee te praten bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid en het politieke proces en zelf bij te dragen aan de stad.

Bij het formuleren van het akkoord hebben wij Rotterdam in 2014 voor ogen. Onze agenda met zes speerpunten draagt bij aan meer ruimte voor talent en ondernemen.

De onderhandelaars:

Dominic Schrijer, PvdA

Jeannette Baljeu, VVD

Salima Belhaj, D66

Wubbo Tempel, CDA

I AMBITIES VOOR 2014

1. DE BASIS OP ORDE

De afgelopen jaren is er met succes sociaal geïnvesteerd in de stad. Rotterdam kenmerkt zich in de regio als een stad die mensen de kans geeft zich te ontplooiën. Dat willen we vasthouden. Daar waar de basis goed is, moet deze behouden blijven, ook in het licht van de voorgenomen bezuinigingen. Iedere Rotterdammer moet kunnen beschikken over voldoende voorzieningen, zorg en aandacht.

Rotterdam kenmerkt zich ook als een stad met achterstanden en meer lager opgeleiden dan in de regio. Daar waar de basis niet op orde is, is een extra accent nodig. Die basis geldt voor alle Rotterdammers. In totaal zijn er 24 wijken die volgens de veiligheids- of de sociale index niet voldoen aan de basis. De extra inzet die hier nodig is, kan per wijk verschillen. Met behulp van het gebiedsgericht werken moet duidelijk worden wat er in deze wijken nodig is. De aanpak vergt een intensieve samenwerking tussen stad, deelgemeenten, bedrijven, corporaties en andere partners.

Gezondheidszorg, armoede en welzijn

Verdere ontwikkeling van de Rotterdammer kan alleen als er voldaan is aan een aantal fundamentele randvoorwaarden: veiligheid, huisvesting en gezondheid. Veiligheid en huisvesting zijn aparte speerpunten in ons akkoord. Gezondheid, welzijn en maatschappelijke ondersteuning horen bij de basis. Gezondheid is een algemene voorwaarde voor een krachtige stad. Om mee te kunnen doen, is het leren en spreken van de Nederlandse taal essentieel. Onderdeel van de basis is ook een goed stedelijk voorzieningenniveau. Voor onze ambities zijn onderwijsvoorzieningen, sportaccommodaties en brede scholen / multifunctionele accommodaties randvoorwaardelijk.

In Rotterdam wonen naar schatting zo'n 450.000 mensen die sociaal sterk zijn. Wij willen deze groep vasthouden en binden aan de stad. Rotterdammers worden gestimuleerd om zo lang mogelijk, zo zelfstandig mogelijk mee te doen aan de samenleving. De eigen verantwoordelijkheid van Rotterdammers is belangrijk en wij stimuleren die. We doen een beroep op de zelfredzaamheid van individuele burgers. Rotterdammers kunnen hun talenten ontwikkelen, ondernemen en werken als zij in staat zijn voor zichzelf te zorgen en kunnen rekenen op de steun van anderen.

In de stad zijn naar schatting 30.000 mensen die de aansluiting met de samenleving zijn kwijtgeraakt. Voor hen geldt dat we ze de ondersteuning bieden, die nodig is om hun leven weer op de rails te krijgen. Niemand mag aan de kant komen te staan.

Rotterdam heeft ook een groot aantal kwetsbare mensen, die nog niet in de problemen zijn maar grotere kans hebben daarin terecht te komen. Kwetsbare groepen waarbij speciaal aandacht voor ouderen en jeugd, kunnen rekenen op onze steun. Deze steun is niet gericht op het blijvend overnemen van taken, maar op het zo snel mogelijk terugbrengen naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Een deel van deze groep kwetsbaren is in de criminaliteit beland. Voor deze mensen geldt: aanpakken. We accepteren geen crimineel gedrag. Heeft de Rotterdammer zijn leven weer op de rails, dan trekt de overheid zich weer terug.

Heroverwegingen

De economische crisis en de daaruit voortvloeiende rijksbezuinigingen laten ook ons niet ongemoeid. Naast de besparingen vanuit het rijk, verwachten wij lagere inkomsten van deelnemingen en gronden. Daarnaast maken we financiële ruimte vrij voor onze ambities.

De financiële opgave loopt op tot ongeveer € 255 mln. op jaarbasis en maakt fundamentele keuzes noodzakelijk. Dit zal niet gaan zonder besparingen en gevolgen voor bestaande subsidiestromen en uitkeringen aan deelgemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Uitgangspunt is een gezonde balans tussen bezuinigen en investeren. We kunnen pas iets extra's doen, als de benodigde ruimte is vrijgespeeld. Wij zorgen in deze periode voor een degelijke en sluitende begroting.

Bij de financiële heroverwegingen hebben wij er voor gezorgd dat de basis op orde komt of blijft. Dat betekent scherpe keuzes en meer kwaliteit. Wij kiezen daarom voor de kwaliteit van uitvoering en een herstel van verantwoordelijkheden in de samenleving. Dat vraagt om vertrouwen, zelfregulering, verduurzamen van beleid en ruimte voor het maatschappelijk middenveld. Daarom kunnen we ook toe met circa 1.000 minder ambtenaren, vooral in beleids-, ondersteunende- en managementfuncties. Een slanke overheid willen wij bereiken door ons te concentreren op de uitvoering, stapeling van projecten te voorkomen, minder nieuwe regels en nieuw beleid, een meer specifieke en persoonsgericht inzet van middelen en een groter beroep op de zelfredzaamheid en meefinanciering van andere partijen zoals corporaties, Rijk en bedrijfsleven. Ook onderzoeken wij of verzelfstandiging van gemeentelijke diensten mogelijk is. Door de concentratie op uitvoering wordt de dienstverlening aan burgers versterkt en wordt de kwaliteit verbeterd. Hierbij zijn deelgemeenten onmisbaar.

Om de grote ambities in combinatie met de bezuinigingen te kunnen realiseren is een excellente uitvoering nodig. Dit doen we integraal met behulp van het gebiedsgericht werken.

We faciliteren en ontzien de uitvoering. Gebiedsmanagers met mandaat blijven nodig om de uitvoeringsstrategie ook daadwerkelijk in de wijken te verankeren.

Activiteiten:

- Extra en resultaatgerichte inzet in die wijken waar de basis niet op orde is; op het terrein van gezondheid, armoede, integratie, participatie, wonen, buitenruimte en overlast.
- Voortzetten van de aanpak gericht op de kwetsbare groepen; met meer aandacht voor maatwerk en differentiatie in de doelgroepen.
- Voortzetten van de aanpak gericht op het verbeteren van de gezondheid van Rotterdammers en het tegengaan van overgewicht.
- Uitvoering van het Vijfjaren actieprogramma Veilig gericht op veilige, schone en hele wijken.

- Voortzetten van gerichte persoonsgebonden schuldhulpverlening; met aandacht voor het budgetbewustzijn onder jongeren.
- Inzicht krijgen in de verbetering van en samenhang tussen vraag en aanbod en doelmatigheid in het welzijnswerk door nader onderzoek.
- In de bestuursakkoorden met de deelgemeenten maken wij gerichte afspraken over het welzijn en de uitvoering, zoals over de aanpassing van openingstijden van de jeugdvoorzieningen.
- Realiseren van voldoende voorzieningen; goede, veilige en gezonde schoolgebouwen met voldoende geld voor onderhoud.
- Ontwikkelen van een aantal nieuwe brede scholen / multifunctionele accommodaties. Bestaande accommodaties moeten beter benut worden door het gebruik daarvan te delen en samen te werken.
- Realiseren van voldoende sportaccommodaties zoals aangegeven in de sportvisie en het ondersteunen van verenigingen en sporters.
- Heroverwegen van de gemeentelijke organisatie, bedrijfsvoering en beleid.

2. INVESTEREN IN TALENT

Rotterdam is niet alleen een stad van problemen, ook van onbenutte talenten. Investeren in talent gaat over het erkennen, herkennen, ontwikkelen, benutten, vasthouden en aantrekken van talenten. Een goede opleiding, het spreken van de Nederlandse taal, gezondheid, werk en inkomen zijn voorwaarden voor talent. We investeren extra in onderwijs, sport en daarmee ook in werk en talent. We investeren in alle Rotterdammers, jong en oud. De komende jaren investeren we extra in de kennis en kunde van alle Rotterdammers zodat Rotterdam klaar is om na de crisis het nieuwe potentieel in te zetten voor de grote vraag naar talent die zal ontstaan. We investeren de komende 4 jaar jaarlijks 15 á 20 miljoen extra in onderwijs, participatie en werk.

Onderwijs

Wij vinden onderwijs een van de belangrijkste speerpunten van het nieuwe college.

We willen het opleidingsniveau van de Rotterdammers verhogen. Een goede opleiding en het vinden van een baan is voor alle Rotterdammers en voor de stad van belang. Onderwijs en ontwikkeling vanaf 2,5 jaar krijgen een stevige impuls. Een van de sectoren waar krapte gaat ontstaan de komende tijd is het onderwijs. We investeren in beter onderwijs zodat het weer aantrekkelijk wordt om als docent aan de slag te gaan, maar ook in het aantrekken en behouden van betere leerkrachten. We zijn voor sluiting van slechte scholen. De gemeente heeft meer bevoegdheden nodig om hier in te grijpen. Dit zullen we, samen met de gewenste structuurwijzigingen in het jeugd en onderwijsveld, bespreken met het nieuwe kabinet. Rotterdam wil hier landelijk het voortouw in nemen.

Activiteiten

- Investeren extra in de brede scholen; we maken onderscheid in twee varianten: dag- en wijkarrangementen. De wijkarrangementen worden in de hele stad ingezet. De dagarrangementen richten we op die scholen waar deze het meeste nodig zijn. Het nieuwe college krijgt de opdracht mee om de bestaande budgetten slimmer in te zetten en te voorkomen dat het bij een eenzijdige investering van de kant van de gemeente blijft.
- We investeren in (top)talent in basis, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.
- Intensiveren van Leven Lang Leren. Met behulp van een leercheque, gekoppeld aan de bestaande participatiebudgetten. We gaan uit van een voortdurende scholing van alle Rotterdammers.
- Met kracht doorzetten van het Rotterdams offensief, gericht op verbeteren van de overstap VMBO en MBO, inclusief de uitbreiding van vak- en wijk scholen. Samen met bedrijven en het Rijk voor wat betreft de zorgstructuur op scholen.
- Verbeteren van de Aanpak voortijdig schoolverlaten; stages kunnen hieraan bijdragen.
- MBO/HBO/WO studenten meer op de stad betrekken en vasthouden (Arminius manifest)
- Afspraken maken met schoolbesturen over de kwaliteit van het onderwijs, het aantrekken en vasthouden van docenten van voldoende kwaliteit, de alcohol- en drugsproblematiek, de betrokkenheid van ouders en uitval.
- Investeren in nieuwe vormen van onderwijs zoals 'les in het voetbalstadion' en een zomerschool.
- Starten experiment waarbij we maatregelen in gang zetten om topleerkrachten aan te trekken.
- Uitwerken van de sociale uitvoeringsagenda in het werkprogramma van het college, in samenspraak met de deelgemeenten en het maatschappelijke middenveld. De nieuwe en nog vast te stellen Sociale Strategie bevat de hoofdlijnen voor de ontwikkeling van talent.

Werk

Werken is de beste remedie tegen armoede. We streven er dan ook naar dat alle Rotterdammers aan de slag gaan in de komende 4 jaar; met betaald- of vrijwilligerswerk. Niemand blijft op de bank zitten. Nu is in Rotterdam in vergelijking met andere steden het aantal banen op het hoge niveau nog beperkt, terwijl we hoger opgeleiden juist willen aantrekken en vasthouden voor de stad. Onze beroepsbevolking is echter voor een groot deel laagopgeleid. Het is onze ambitie om meer evenwicht op de arbeidsmarkt van stad en regio te krijgen.

De arbeidsparticipatie stijgt in Rotterdam bovengemiddeld snel op alle opleidingsniveaus: dit betekent dat de instrumenten van de arbeidsmarkt goed functioneren. Alleen door het grote aantal van laagopgeleiden in Rotterdam scoren we in totaal qua arbeidsmarktparticipatie nog steeds laag ten opzichte van de G4.

Er is sprake van een grote mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Door te investeren in onderwijs en talentontwikkeling werken we toe naar een evenwichtigere arbeidsmarkt, waardoor we beter in staat zijn hogere banen naar de stad te trekken. Deze hogere banen zorgen vervolgens ook voor meer banen op lagere opleidingsniveaus, waarmee we de totale participatiegraad kunnen verhogen.

Activiteiten

- Inrichten van een programma arbeidsmarktontwikkeling gericht op het aanpakken van de mismatch tussen de duizenden vacatures die vrij komen en het gebrek aan geschikte kandidaten voor deze banen,
- Voortzetten van de aanpak bestrijding werkloosheid. Hierbij helpen we Rotterdammers binnen een afgesproken periode om snel zelf weer actief onderdeel van de arbeidsmarkt te worden. Dit doen we door een nauwere relatie te leggen met opleiding en onderwijs. Het sociaal beleid is gericht op het activeren van Rotterdammers.
- Voortzetten van het activerende arbeidsmarktbeleid. Alle Rotterdammers doen mee. Mensen met een uitkering leveren een tegenprestatie. Wijk voor wijk zorgen we er voor dat de stad geen werkloosheid meer kent. Door ook mensen in hun eigen buurt te begeleiden wordt iedereen actief.

Jeugd en jongeren

De aanpak van jeugd en jongeren staat in het teken van opvoeding, goed basisonderwijs, benodigde opvang en jeugdzorg. Sommige kinderen krijgen van thuis uit onvoldoende mee. Deze kinderen hebben begeleiding nodig om te voorkomen dat ze op het verkeerde spoor terecht komen. We willen goed naar jongeren luisteren en hen horen.

Bij de oudere jeugd richten we ons op de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en het behalen van een startkwalificatie. De mismatch tussen de vraag vanuit de economische sectoren als de haven, het onderwijs en de zorg en het aanbod vanuit de stad moet worden opgelost.

Activiteiten

- Intensiveren van de voor- en vroegschoolse (taal)educatie en opvang;
- Doorvoeren van de lijn: jongeren zitten op school of zijn aan het werk
- Voorzetten van de aanpak Ieder kind wint

Sport

Rotterdam is Sportstad. Daarom stellen wij een programma Sport in om alle ambities op het terrein van sport een plek te geven. Sportparticipatie draagt bij aan de ontwikkeling en de gezondheid van de Rotterdammer. We willen meer Rotterdammers aan het bewegen krijgen. Onder meer om overgewicht tegen te gaan. Daarom moet in elke wijk de sportinfrastructuur op orde zijn. En moeten er voldoende accommodaties zijn die voorzien in de behoefte van sportbeoefening op topniveau.

Bij het stimuleren van de sportparticipatie past het aantrekken van grote sportevenementen naar de stad. We ondersteunen de Olympische ambitie van Nederland voor 2028 en wellicht nog belangrijker, onze eigen ambitie om de sportparticipatie naar 70% te verhogen in 2016.

We ondersteunen de wens voor een nieuwe kuip. Een stadion kan een nieuw icoon voor de stad zijn. Maar het is voor ons nu niet mogelijk om een definitief besluit te nemen over het nieuwe stadion, omdat deze is gekoppeld aan uitsluitel over het WK voetbal in 2018. We ondersteunen met enthousiasme de WK-kandidatuur van Nederland, en onder strenge voorwaarden zoals cofinanciering van het Rijk, ook

de ambitie om finalestad te worden. Het nieuwe college moet eind dit jaar mede op basis van het besluit van de FIFA een definitief besluit voorleggen aan de Raad over het nieuwe stadion en de inrichting van stadionpark.

Activiteiten:

- Vergroten van de sportparticipatie; met name bij jongeren, zoals bijvoorbeeld door de Lekker Fit Scholen.
- Uitvoeren van de sportvisie 2014
- Samen met deelgemeenten stimuleren van verenigingen om het sporten voor iedereen mogelijk te maken. Er zijn goede voorbeelden in deelgemeenten die wellicht navolging verdienen.
- Realiseren van een goede sportinfrastructuur
- In december besluit het college over het nieuwe stadion en Stadionpark.

Taal

In het onderwijs moet taal een nog hogere prioriteit krijgen. De aandacht voor het spreken van de Nederlandse taal is een belangrijk onderdeel van het taaloffensief. De cito-scores voor taal in het basisonderwijs moeten verder omhoog. Er worden ook taalcursussen gegeven aan laaggeletterde Rotterdammers.

Een belangrijke groep Rotterdammers moet de taal leren via een inburgeringscursus. Veel van de deelnemers beheerst de taal na afronding van de cursus onvoldoende. De kwaliteit van de inburgeringscursussen moet verbeterd worden en de inburgeraars met een goed resultaat zullen beloond worden.

Activiteiten

- Uitvoeren van het Taaloffensief.
- Meer differentiatie doorvoeren bij de uitvoering inburgering naar hoog- en laagopgeleiden en het vergroten van de kwaliteit van de taallessen.
- We kiezen voor de invoering van een eigen bijdrage voor inburgering met een mogelijke teruggave bij een goed resultaat. Door monitoren weten we waar de kwaliteit kan worden verbeterd. Vooruitlopend op de landelijke ontwikkelingen hebben wij de ambitie dat iedere inburgeraar na twee jaar de taal spreekt.

Cultuur

Cultuur is van groot belang voor een krachtige stad. Cultuur bindt mensen, zet ze aan het denken of betekent soms gewoon een leuke avond uit. Een goed cultureel klimaat met ruimte voor experiment, maar ook met vertrouwde succesvolle programmering is essentieel voor de aantrekkelijkheid van de stad voor alle bewoners en bezoekers. Ook kan kunst en cultuur een rol spelen bij het ontwikkelen van talenten. We willen een impuls geven aan de vernieuwing in de culturele sector. De meerjarenafspraken tot en met 2012 blijven overeind. In de uitvoering van het cultuurbeleid na 2012 moeten er keuzes worden gemaakt. In de wetenschap dat na afloop van de huidige cultuurplanperiode

(2013) er jaarlijks 10 miljoen minder beschikbaar is voor cultuur, worden daar geen additionele bezuinigingen gevonden.

Activiteiten

- Het college moet een plan maken hoe te voldoen aan de opgelegde taakstelling ten aanzien van de sluiting van bibliotheken. We sluiten een aantal bibliotheken op het moment dat er vervangende voorzieningen zijn geregeld.
- Het pad van verzelfstandiging van de bibliotheek wordt verder opgegaan, waarbij de uitvoering van de motie De Jong leidend is bij de uitvoering.
- Handhaving van het huidige kunst- en cultuurklimaat tot en met 2012. Na 2012 handhaven we het budget op dat van 2008. Daarnaast kijken we hoe we kunst- en cultuurgebouwen beter kunnen benutten. Uiteraard blijven we er naar streven om ook andere partners een bijdrage te laten leveren.

3. RUIMTE VOOR ONDERNEMEN

We willen de economie versterken door stad, haven en duurzaamheid met elkaar te verbinden. De economische crisis heeft heel Nederland hard geraakt en heeft ingrijpende gevolgen gehad voor onze inwoners en bedrijven. Rotterdam heeft de crisis van de afgelopen jaren redelijk doorstaan, het verlies aan banen en bedrijvigheid valt relatief mee ten opzichte van de rest van Nederland en de G4. Sterker nog, inmiddels is de overslag in de haven alweer aan het groeien. De sterke economische onderdelen van Rotterdam zoals de haven- en de zorgeconomie hebben relatief minder last gehad van de crisis dan bijvoorbeeld de dienstverlenende sector waar Rotterdam minder sterk in is. Met het voorzichtige aantrekken van de economie en de voorspelde groei op middellange termijn kunnen we onze positie op deze onderdelen versterken. Daarnaast willen we ook inzetten op verbetering van onze positie in de (maritieme) dienstverlenende en kennisintensieve sector en de groei van de haven als energie, container en minerale oliehaven. We blijven zorgdragen voor een beter internationaal vestigingsklimaat en voor een dynamisch midden- en kleinbedrijf.

Duurzaamheid (klimaat, energie en water) draagt bij aan een krachtige economie. We maken hierbij gebruik van onze internationale koploperspositie van de haven. Op deze wijze werken we meteen ook aan een beter evenwicht op de arbeidsmarkt. Een groei van het aantal banen voor hoger opgeleiden levert immers tegelijkertijd een groei van banen voor lageropgeleiden.

Economie

We werken aan een nieuw programma regionale en stedelijke economie met als doel te komen tot een aantrekkelijker vestigingsklimaat, een betere bestuursorganisatie, het behoud van bedrijven in de stad, door het verbeteren van de ruimtelijke voorwaarden om te ondernemen en de sociaal-economische positie van Rotterdammers. Het programma richt zich op de meest kansrijke sectoren in de stad zoals het Haven Industrieel Complex, zorg en medisch en onderwijs. Ook de creatieve sector

maakt onderdeel uit van het programma. Meer dan nu moeten stad en haven worden verbonden. De haven moet dienstverlenend zijn naar bedrijven en klanten, met een verantwoord tariefbeleid. Bij een ondernemende overheid horen: ruimte bieden aan ondernemers, beter inspelen op de vragen uit de markt, betere en snellere dienstverlening, 1 aanspreekpunt voor ondernemers, minder regeldruk voor ondernemers, vereenvoudiging vergunningen en effectievere controles, meer aandacht voor diversiteit, voortzetten van de stagemogelijkheden en verbeteren van werklocaties/woon-werk eenheden.

We besteden extra aandacht aan de verbetering van de inrichting en uitvoering van de gemeentelijke vastgoedorganisatie. Een zakelijke benadering van vastgoed en grondexploitatie is mogelijk en wenselijk. Het afdekken van onrendabele toppen willen we aanpakken. We bouwen niet voor leegstand van kantoren. We willen de uitvoeringsstrategie van de stadsvisie uitvoeren en kiezen dus voor minder plannen, meer transparantie en heldere keuzes en een excellent accountmanagement.

Activiteiten:

- Opstellen programma regionale en stedelijke economie. Het programma stedelijke economie stuurt met doorzettingsmacht op de randvoorwaarden (dienstverlening overheid, bereikbaarheid etc.) voor vestiging en behoud van bedrijven in de stad en de regio. Ook besteedt het programma aandacht aan de mismatch op de arbeidsmarkt en de verbinding tussen vraag en aanbod, haven en stad.
- Toevoegen van een economische index aan de bestaande Rotterdamse indices zodat we zicht hebben op de economische kracht van de stad, met alle steekhoudende parameters; bv. economische groei, saldo bedrijfsmigratie, opleidingsniveau, veilig ondernemen, arbeidsmarktparticipatie, bereikbaarheid, tevredenheid van ondernemers etc.
- Winkels mogen elke dag tot 22.00 uur open zijn. We juichen toe dat hier gebruik van wordt gemaakt. Op zondagochtend blijven de winkels gesloten.
- Verbeteren van de acquisitie. Acquisitie moet gericht zijn op het binnenhalen, behouden en benutten van bedrijvigheid voor de stad en regio.
- Schrappen van onnodige regelgeving naar ondernemers en verminderen de precario terrassen en reclame.
- Onverkorte inzet van het innovatiefonds.
- Wijzigen van de MKB-aanbestedingsprocedures zodat ook het MKB een kans krijgt.
- Verbetering van de inrichting en uitvoering van de vastgoedorganisatie
- Voortzetten aanpak leegstand door beperkte stimulering van nieuwbouw, tegengaan van leegstand in afstemming met eigenaren.
- Voortzetten revitalisering van verouderde bedrijfsterreinen.

Duurzaamheid en innovatie

De internationale bekendheid van Rotterdam op het gebied van economische activiteit rond duurzaamheid is een vestigingsmotief voor internationale bedrijven. Ook heeft duurzaamheid steeds vaker een economische spin off voor de stad. Daarom willen wij een programma Duurzaamheid

ontwikkelen zodat duurzaamheid een katalysator wordt voor de Rotterdamse economie..De doelstellingen van de RCI op het gebied van CO2 reductie, klimaat, luchtkwaliteit, water en energie zullen uitgewerkt worden in concrete maatregelen, als onderdeel van het nieuwe programma duurzaamheid. Binnen het stedelijke programma krijgt de continuering van het Rotterdam Climate Initiative een plek, onder voorbehoud van een effectievere inrichting en uitvoering van het programma alsmede medefinanciering van bedrijfsleven en haven. Het nieuwe programma heeft o.a. de volgende speerpunten: duurzaam bouwen, duurzame mobiliteit zoals elektrisch vervoer, acquisitie van bedrijven, duurzaamheid in aanbestedingseisen, betrekken van bewoners. In het werkprogramma van het college moet dit programma nader uitgewerkt worden. Uit het investeringsprogramma stellen we 30 miljoen voor de komende vier jaar beschikbaar voor het programma duurzaamheid.

Activiteiten

- Opstellen van een programma Duurzaamheid met daarin concrete maatregelen voor de komende 4 jaar.
- Voortzetting van het RCI, onder voorwaarde van medefinanciering door bedrijfsleven en havenbedrijf, een effectievere inrichting en uitvoering als onderdeel van het programma duurzaamheid en een grotere zichtbaarheid in de stad.
- Ontwikkelen van duurzaamheid als specifieke tak van dienstverlening voor bedrijven: water, klimaat, energie, bijvoorbeeld via Clean Tech Delta

Bereikbaarheid

Een belangrijke voorwaarde voor een krachtige economie is een goede en duurzame bereikbaarheid met de auto, fiets en openbaar vervoer.

We zijn vóór uitvoering van de verbreding A15 en aanleg van de A4 Delft-Schiedam en blijven bij het rijk pleiten voor realisatie van de A13/A16, onder voorwaarde van goede inpassing in het landschap zoals aangegeven in de motie Van Tijn (e.a.). Ook zijn de kwaliteitssprong OV op Zuid en de Nieuwe Westelijke Oeververbinding belangrijk voor een betere bereikbaarheid. Deze infrastructurele projecten moeten aansluiten bij de nationale normen voor luchtkwaliteit.

Groei van Rotterdam The Hague airport is mogelijk binnen de bestaande afspraken.

Het verbeteren van de doorstroming van het verkeer naar de binnenstad heeft onze aandacht. Hiertoe is het vorige college gestart met verkenning van de ondertunneling van de 's Gravendijkwal. De gebiedsontwikkeling van de 's Gravendijkwal heeft een impuls nodig. De ondertunneling is kostbaar. Met het oog op de heroverwegingen kiezen we er voor de berekening door te zetten. Mocht het nieuwe college positief besluiten over deze projecten, dan zal er in de begroting structureel een bedrag moeten worden vrijgemaakt. We laten dit niet ten koste gaan van de investeringsstrategie van de stadsvisie.

Activiteiten:

- Voortzetten van het gesprek met het nieuwe kabinet over de infrastructurele projecten die nodig zijn voor de bereikbaarheid van Rotterdam.

- Voortzetten van de uitvoering van het fietsplan, gericht op slecht ontsloten en gevaarlijke plekken
- Gratis OV 65+ voortzetten.

4. VEILIGE EN LEEFBARE WIJKEN

Hoe verschillend Rotterdammers ook zijn, over het volgende punt is iedereen het eens: de stad moet veilig zijn. We doen dat met een preventieve aanpak, aangevuld met robuust repressief optreden als het nodig is. Een combinatie van handhaving en ruimte voor initiatief is nodig. De inzet zal vooral plaatsvinden op de thema's: geweld, overlast, verbinding tussen onder- en bovenwereld, mensenhandel, crisisbeheersing en openbare ordehandhaving. De oorzaken van onveiligheid worden bestreden door preventie en een integrale, gebiedsgerichte aanpak. We hebben toenemende zorgen over de verslavingsproblematiek van jongeren. Risicjongeren raken aan de drugs of gebruiken overmatig alcohol, raken in het criminele circuit en kunnen hun talenten niet meer ontwikkelen. De aanpak gericht op de jeugd moet worden versterkt.

Het Meerjaren Actieprogramma Veilig wordt uitgevoerd met grote aandacht voor de leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Daartoe blijven we stadsmariniers en gebiedsmanagers inzetten om dat te bereiken. Op het niveau van de wijk willen wij meer aandacht voor dienstverlening en preventie in de wijk. Dit doen wij door de kwaliteit en de inrichting van stadstoezicht te veranderen. In de ene wijk is strenge handhaving nodig terwijl in de andere wijk meer ruimte aan de inwoners en ondernemers kan worden gegeven. Dit betekent stadstoezicht met oog voor de menselijke maat.

We maken onderscheid tussen toezichthouders die de orde handhaven en de wijkconciërges, die een rol kunnen spelen bij een bredere dienstverlening in de wijken die daarvoor in aanmerking komen, mensen op hun gedrag aanspreken en praktische oplossingen bieden. Een deel van het stadstoezicht zetten wij in als wijkconciërges. De taken voor de wijkconciërges en de plek in de organisatie worden nader uitgewerkt.

Onderdeel van leefbare en veilige wijken is een schone en mooie buitenruimte. Vooral in de binnenstad is de inrichting van de buitenruimte een belangrijke voorwaarde voor het aantrekkelijk maken van de omgeving. Inrichting, beheer en onderhoud lopen samen op. Hierover maken we afspraken met deelgemeenten via de bestuursakkoorden over onderhoud en beheer (einde levensduur). Wij willen Rotterdam nog meer vergroenen. Over 4 jaar moeten er substantieel meer bomen in de stad zijn. Voor alle Rotterdammers is een groene buitenruimte belangrijk.

Activiteiten:

- Uitvoeren Meerjaren Actieprogramma Veiligheid 2010-2014
- Bevorderen van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners bij het bestrijden van overlast en vergroten van de veiligheid.
- Krachtig voortzetten van de aanpak van onveilige en probleemwijken.

- Voortzetten van de aanpak van recidive.
- Het versterken van menselijk toezicht in het openbaar vervoer (in het bijzonder in de metro)
- Voortzetten van de aanpak georganiseerde criminaliteit
- Ontmantelen hennepkwekerijen en growshops. We werken samen met de sector en andere overheden om het THC-gehalte terug te brengen.
- Met kracht uitvoeren van de aanpak gericht op MOE-landers.
- Voortzetten van het coffeeshopbeleid; handhaven van de leeftijdsgrens, geen nieuwe coffeeshops openen na sluiting van een shop, meer dan nu tegengaan van overlast rond coffeeshops en cafés.
- Intensiveren van het programma buitenruimte door middel van meer groen, het uitvoeren van de Rotterdamse stijl en creëren van rustruimten. In het werkprogramma worden concrete doelen en maatregelen opgenomen.
- Onderzoeken van nieuwe manieren van financiering door anderen mee te laten financieren aan de buitenruimte.
- Beter betrekken van bewoners bij het inrichten van het groen.
- Programma kindvriendelijke wijken doorzetten door bestaande budgetten te benutten.

5. VERTROUWEN IN DE KRACHT VAN DE STAD

In de stad is steeds meer het resultaat zichtbaar van de grote ruimtelijke investeringen. Rotterdam is in beweging. Rotterdam is nooit klaar. Onze stad is een stad van dynamiek. En daar vertrouwen wij op de komende jaren. De plannen, die er nu voldoende liggen, worden excellent uitgevoerd zodat de stad verder ontwikkelt. Naar een aantrekkelijke stad voor gezinnen, studenten, ouderen, singles. Met een aantrekkelijke binnenstad waar het 24-uur per dag interessant is om te zijn. Dit vraagt vooral om ingrepen in woningvoorraad. Dat betekent het bouwen van betere woningen en het aanpakken van kwetsbare woningen.

Wonen

Het tempo van de woningvoorraadverbetering moet omhoog. We streven naar een realistisch programma op basis van het huidige planaanbod, ingeschatte marktontwikkelingen en bestaande middelen. Het gaat om nieuwbouw én aanpak bestaande voorraad. Ook scheefwonen gaan we tegen, door doorstroming te bevorderen. We streven een kwalitatieve verbetering van de woningen na, en een herverdeling van de goedkope- middeldure en dure woningen. De inzet van de gemeente is cruciaal voor het tempo van deze vernieuwing van de woningvoorraad. De uitkomsten van de commissie Deetman, die het functioneren van de woningmarkt onderzoekt, zullen nader perspectief bieden.

Activiteiten

- Verbeteren van de bestaande woningvoorraad en het realiseren van meer middeldure- en dure woningen in een wijk. Hierbij willen we vaart maken met corporaties en projectontwikkelaars die mee willen.

- Het nieuwe college stelt in haar werkprogramma realistische doelen vast voor 4 jaar voor nieuwbouw en de bestaande woningvoorraad, sloop en realisatie. De opgave is gespecificeerd naar woningtype (eengezins-appartement), eigendom (huur-koop) en prijsklasse (goedkoop-middelduur-duur). Dit vormt de basis voor het gesprek met de corporaties over de aanpak de komende jaren en de doelen voor komende 4 jaar. Op de lange termijn willen wij komen tot een verdeling van de woningvoorraad van 60 (middelduur-duur) staat tot 40 (goedkoop) conform de Stadsvisie.
- Voor de zomer sluit het nieuwe college een akkoord met woningcorporaties over de aanpak en financiën. In het akkoord met de corporaties komen ook de energiezuinige woningen en het isolatieprogramma terug. We vinden het belangrijk om de komende jaren met de corporaties en projectontwikkelaars het intensieve overleg voort te zetten en een forse impuls te geven aan duurzamer bouwen. Dit kan forse besparingen opleveren voor huurders.
- Extra aandacht voor huisvesting van studenten en afgestudeerden (starters): door voldoende starterswoningen binden we studenten aan de stad.
- In gesprek met de omliggende gemeenten moet worden gekeken of buurgemeenten met voorrang sociale huurwoningen voor iedereen uit de regio toegankelijk kunnen maken.

Gebiedsontwikkeling

De hele stad heeft onze aandacht. Voor wat betreft de gebiedsontwikkeling sluiten we aan bij de uitvoering van de stadsvisie. We hebben daarbij gekozen voor een nadere fasering in het planaanbod, met het oog op de beperkte financiële ruimte.

Bovenop de investeringen die al voorzien waren investeren wij extra in het Rotterdam Climate Initiative (RCI), Zuid en de binnenstad.

We zetten in op meer verdichting in de Binnenstad met behoud van sfeer, zoals beschreven in het Binnenstadsplan. Meer bewoners, bedrijven en bezoekers, die vaker komen en langer blijven in de binnenstad: city lounge. Op Zuid sluiten we aan bij de uitkomsten van de commissie Deetman.

Activiteiten

- Uitvoeren van de uitvoeringsstrategie stadsvisie, passend binnen de nieuwe functionele kaders.
- Het nieuwe college moet werken aan een geïntegreerde investeringsbegroting om de komende 4 jaar beter te kunnen sturen op fasering en versnelling in de uitvoering van de stadsvisie.
- Uitvoeren van het Binnenstadsplan. Met behulp van architecten wordt gekeken hoe het centrum levendiger kan.
- In Stadshavens voeren we de plannen uit zoals opgenomen in de uitvoeringsstrategie stadsvisie, gericht op duurzaamheid, nieuw 'groen' vastgoed en nieuwe technologie.
- Uitwerken van de bijzondere aanpak op Zuid in aansluiting op de commissie Deetman; en hierin het Pact op Zuid een plek geven.
- De Rotterdamwet kan een breekijzer zijn bij de bijzondere aanpak van de woningvoorraad. Het college moet onderzoeken of de wet specifiek kan ingrijpen op de overlast die het wil tegen gaan.

Er wordt een specifiek instrument ontwikkeld waarmee directer kan worden ingegrepen op verloederd woningbezit en huisjesmelkers.

- Voorzetten van het huidige deelnemingenbeleid waarbij kritisch bezien wordt of het publieke belang het aanhouden van deelnemingen nog wel rechtvaardigt.

Ruimte voor initiatief en diversiteit

We vertrouwen op de verantwoordelijkheid en eigen kracht van de Rotterdammers. Van het middenveld: de kerken, moskeeu, instellingen, scholen en verenigingen. We willen deze kracht meer ruimte geven.

We gaan uit van zelfredzaamheid. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheid en de overheid speelt een cruciale rol om mensen op die verantwoordelijkheid aan te spreken. De gemengde samenstelling van de Rotterdamse bevolking is een gegeven. Aan deze diversiteit willen wij ruimte bieden, omdat deze een kans biedt voor de stad. Voor discriminatie geven wij geen ruimte in de stad.

Nieuwe inzichten en verschillen leveren innovatie op, economisch en sociaal. We kennen de problemen die in een grote en veelkleurige stad bestaan. We sluiten onze ogen niet voor problemen maar bespreken deze en lossen ze op. Ook als het problemen betreft waar sociaal-culturele aspecten een rol bij spelen. Dit betreft immers een samenlevingsvraagstuk.

Activiteiten

- Extra investeren in een budget voor vrije ruimte om als overheid in te spelen op vragen van bewoners. We koppelen hier criteria gericht op het algemeen belang aan vast, maar geen strenge regels of publiekscampagnes. Hiertoe combineren we bestaande geldstromen gericht op het stimuleren van bewonersinitiatieven en voegen we hier een budget (circa 5 miljoen per jaar) aan toe.
- Inzetten van een fatsoens- en vriendelijksoffensief om de sfeer en aantrekkelijkheid van de stad te verbeteren, het veiligheidsgevoel te vergroten en gastvrijheid namens ondernemers ('hospitality') uit te stralen. De overheid heeft hierbij een voorbeeldpositie.
- Voorzetten van de ambities op het terrein van dienstverlening. We zijn een dienstbare overheid die tot doel heeft excellente dienstverlening aan burgers en bedrijven te verlenen.

II FINANCIEN

De opgaven in de stad en de ambities blijven onverminderd groot. Terwijl er de komende jaren substantieel minder geld beschikbaar is. Wij gaan uit van een bezuinigingsopgave die oploopt tot structureel ca. €255 miljoen per jaar.

De bezuinigingen op het gemeentefonds betekenen naar het zich nu laat aanzien voor Rotterdam een korting die oploopt tot €130 miljoen.

De gevolgen voor de specifieke uitkeringen van het Rijk zijn moeilijk in te schatten. De precieze gevolgen hangen af van de keuzes van het nieuwe kabinet. Ons uitgangspunt is dat de gemeentelijke uitgaven navenant zullen dalen bij bezuinigingen op de specifieke uitkeringen. Wij springen alleen bij als een bezuiniging leidt tot onaanvaardbare maatschappelijke gevolgen.

Wij zijn met het Rijk in gesprek om te voorkomen dat de bezuinigingen neerslaan in de meest kwetsbare gebieden.

De crisis heeft ook gevolgen voor de inkomsten uit belastingen, dividenden en gronden. Deze staan onder druk. Bovendien verwachten wij met name de komende drie jaren fors hogere bijstandsuitgaven. Per saldo gaan wij uit van een extra aanslag op de gemeentebegroting van ruim 70 miljoen in 2011 die, uitgaande van conjunctuurherstel, in de jaren daarna afloopt tot circa €20 miljoen in 2015.

Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk te blijven investeren in de groei van de economie en de groei van de Rotterdammer.

Wij trekken een bedrag uit dat oploopt tot €37 miljoen per jaar uit om invulling te geven aan de ambities op het gebied van onderwijs, participatie, werk, sport en veiligheid. Het betreft onder meer volledige dag- en wijkarrangementen op de multifunctioneel accommodaties, handhaving van de leerplicht, het programma "gezonde school", de uitvoering van de sportvisie, extra menselijk toezicht in het openbaar vervoer en middelen voor burgerinitiatieven.

De volledige realisatie van de geprioriteerde gebiedsontwikkelingen en programma's uit de Stadsvisie vergt een gemeentelijke investering van ongeveer €150 tot 200 miljoen per jaar. Een dergelijk bedrag jaarlijks vrijmaken op de gemeentebegroting is in de huidige omstandigheden niet realistisch. Om toch een substantieel investeringspakket te kunnen uitvoeren wordt een jaarlijks bedrag extra ingezet dat oploopt tot van €50 miljoen. Vanuit dit bedrag trekken wij onder meer een incidenteel bedrag uit van circa €30 miljoen voor 4 jaar uit ten behoeve van de verlenging van het programma van het RCI. De beperkte middelen in de komende jaren vergen een scherpe focus en fasering in het investeringsprogramma. Alle gemeentelijke investeringsmiddelen worden daarom voortaan in een integrale afweging betrokken.

In economisch zware tijden moeten lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven worden voorkomen. Ons algemene uitgangspunt blijft dat de ontwikkeling van de tarieven de Consumenten Prijsindex (CPI) niet te boven mag gaan. Binnen het budgettaire kader is ruimte vrijgemaakt om het OZB tarief voor huiseigenaren en bedrijven in twee jaar met respectievelijk 1,5% in 2011 en 1,5% in 2012 te laten dalen. Ook wordt voortaan afgezien van heffing van precario op kleine terrassen en (de kleinere) reclame uitingen. Een eerste parkeervergunning voor Rotterdammers wordt voortaan de helft goedkoper.

Bij een aantal tarieven (i.c. de rioolheffing en de afvalstoffenheffing) is kostendekkendheid het uitgangspunt. De burgers van Rotterdam zullen in 2011 en 2012 in dat opzicht worden ontzien; eventuele stijgingen komen niet eerder dan 2013 in de tarieven terug, voor zover de economische situatie dat op dat moment ook toelaat.

We hebben gekozen voor een bezuinigingspakket dat ruimte creëert voor nieuwe initiatieven maar huidige goede ontwikkelingen blijft ondersteunen. De bezuinigingen en intensiveringen worden beide vanaf 2011 geëffectueerd.

Samenvattend is het financiële kader als volgt weergegeven. De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Vanaf 2014 is sprake van een overschot. Risico's en aanloopverliezen op reorganisaties brengen in de eerste jaren van de coalitieperiode waarschijnlijk nog incidentele kosten met zich mee van in totaal ongeveer €70 miljoen. De dekking daarvan wordt in de jaarlijkse begrotingsvoorbereiding betrokken.

Financieel kader	
meerjarenbegroting¹	x mln
1 Korting gemeentefonds	127,3
2 Tegenvallers en risico's	20,0
3 Uitgaven t.b.v. ambities	99,2
4 Bezuinigingspakket	-254,9
Begrotingssaldo	8,4

Invulling gemeentelijke bezuinigingen

Per saldo hebben we te maken met een structurele bezuinigingsopgave die oploopt tot bijna €255 miljoen in 2015, mede uitgaande van onze verwachtingen over de omvang van de rijksbezuinigingen. Dit bedrag kan wijzigen op grond van de keuzes die het nieuwe kabinet maakt zowel qua omvang als qua invulling. Deze dwingt ons tot het maken van fundamentele keuzes. Uitgangspunt is "een gezonde balans tussen de bezuinigingen en intensiveringen". We kunnen pas weer iets extra's doen, als de benodigde ruimte is vrijgemaakt. Wij houden de systematiek van het Investeringsfonds Rotterdam (IFR) in stand.

In de eerste plaats kijken wij kritisch naar de eigen gemeentelijke organisatie. Een excellente uitvoering staat centraal; nieuw beleid komt op de tweede plaats. Daarnaast kijken wij waar het efficiënter kan; een betere inkoop, de arbeidsvoorwaarden en nu te overvloedige projectcommunicatie, vermindering van de interne bureaucratie en een goedkopere dienstverlening. Aan het eind van de collegeperiode zijn er circa 1.000 ambtenaren minder in dienst. Dit vergt forse organisatorische verandering en een fundamenteel andere manier van werken. Per saldo leiden de extra bezuinigingen op de bedrijfsvoering tot een besparing van €72,5 miljoen.

De besparing op het gebied van wonen, buitenruimte en gebiedsontwikkeling bedraagt ongeveer €34 miljoen. De maatregelen hebben betrekking op minder risicovolle gebiedsontwikkelingen, verhogen van

¹ Omdat zowel de bezuinigingsopgave, als het financiële effect van de heroverwegingsmaatregelen oploopt in de tijd, betreft het structurele beeld de jaarschijf 2015

de reclame-inkomsten en lagere beheerskosten (€20 miljoen), een versobering van buitenruimte (€6,0 miljoen) en minder plannen en toezicht (€8 miljoen).

Op het gebied van Volksgezondheid, jeugd en welzijn besparen we €31,5 miljoen. Wij gaan de middelen meer specifiek en persoonsgericht inzetten. Wij denken dit te vinden door een doelmatige inrichting van Maatschappelijke Opvang en de Bijzondere Bijstand.

De bezuinigingsmaatregelen op het terrein van Onderwijs, Participatie en Werk hebben betrekking op het beter benutten van de rijks gelden (€25 miljoen) en vermindering van de subsidie-uitgaven (€10 miljoen). In de wetenschap dat na afloop van de huidige cultuurplanperiode (2013) er jaarlijks 10 miljoen minder beschikbaar is voor cultuur, worden daar geen additionele bezuinigingen gevonden. Naast de subsidie uitgaven op het gebied van Sport (€4 miljoen) zal kritisch worden gekeken naar het aanbod van bibliotheekvestigingen (€2 miljoen).

De rijksbezuinigingen op het Gemeentefonds wordt volgens de bestuurlijke afspraken "trap op trap af" doorvertaald naar het deelgemeentefonds. Wij vinden het verantwoord om deze systematiek ook toe te passen op de bijdrage die wij leveren aan de gemeenschappelijke regelingen. In zijn totaliteit leidt dit tot een besparing van €35 miljoen.

Tot slot besparen we ongeveer €8 miljoen met een meer gerichte inzet van middelen voor economie, verkeer, milieu, toezicht en het subsidie-instrumentarium.

III VERVOLG

Nieuwe bestuursstijl

We voeren het nieuwe bestuursmodel 'we kunnen zoveel beter' verder in en willen vanaf het begin van deze nieuwe periode investeren in de samenwerking met de deelgemeenten. Met de deelgemeenten samen willen wij bewijzen dat het nieuwe bestuursmodel werkt.

De nieuwe werkwijze die wij voorstaan, vraagt om een college dat de verbinding zoekt met burgers, bedrijven en zeker ook met de raad in zijn volledige breedte. Een college dat bereid is te luisteren naar oplossingen vanuit de samenleving en de raad. Een college dat zo nodig bereid zijn eigen voorstellen te laten vallen als er betere worden voorgesteld. Een college dat bezoeken aan de stad verbindt met snelle besluitvorming. Politiek leiderschap is nodig om dit coalitieakkoord doortastend uit te voeren.

Vervolgstappen

Rotterdamers willen een college dat een helder perspectief biedt op de toekomst van de stad. Daarom dragen wij het nieuwe college om voor de zomer de kaderbrief voor de begroting 2011 aan te bieden aan de raad en hierbij al een eerste uitwerking van dit akkoord te voegen. Voor de begrotingsbehandeling moet het college een concreet werkprogramma voor de komende 4 jaar opstellen. In dit programma moet dit akkoord worden vertaald in concrete doelen, uitvoering en activiteiten.

We geven het college de opdracht om overleg te voeren met de raad voorafgaand aan het vaststellen van het werkprogramma in de raad. Dit werkprogramma wordt opgesteld in overleg met de deelgemeenten zodat het de opmaat kan vormen naar de in december af te sluiten bestuursakkoorden.